

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ การที่ประเทศจะสามารถ พัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวให้ได้ผลสมความมุ่งหมายที่วางไว้ได้ดีเพียงใดนั้น จำเป็นจะต้องอาศัย การศึกษา เพื่อส่งเสริมให้คนในชาติมีคุณภาพสูง ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันตอนหนึ่งว่า

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และ คุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อบ้านเมืองประกอบ ไปด้วยพลเมืองที่ดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศย่อมทำได้สะดวกราบรื่น ได้ผลที่ แน่นนอนและรวดเร็ว^๑

ปัจจัยในการพัฒนาประเทศที่สำคัญคือ ทรัพยากรด้านการเงิน และทรัพยากรมนุษย์ ประเทศไทยเรา มีทรัพยากรด้านการเงินค่อนข้างจำกัด ดังนั้นเราจึงหันมาอาศัยหลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือ กำลังคนให้เต็มที่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศ การพัฒนากำลังคนด้านต่าง ๆ ที่สำคัญยิ่ง คือ การให้การศึกษาที่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลนำไปพัฒนาการดำรงชีวิตของตนเองและพัฒนาสังคม คุณภาพของการศึกษาขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ ประการ อาทิ แผนการศึกษาชาติ หลักสูตร ปรังญาการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน อาคารสถานที่ อุปกรณ์การศึกษา

---

^๑พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช "พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่ครูใหญ่ และนักเรียน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน" มิตรครู (๑๕ สิงหาคม ๒๕๒๐), หน้า ๓

จิตวิทยาการศึกษา สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ตลอดจนครูผู้สอน ฯลฯ แต่ถ้าจะวิเคราะห์ให้ละเอียดรอบคอบแล้วจะเห็นว่า "คุณภาพทางการศึกษาขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางด้านการสอนของครูเป็น-
 ประการสำคัญ การที่เป็นเช่นนี้เพราะ "ครู" เป็นผู้ที่ทำงานใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด^๑ ดังนั้นบุคคลที่จะประกอบอาชีพครูจะต้องเป็นบุคคลที่ควรจะมีจิตกำลังกายและกำลังใจอย่างสูง เพื่อให้อาชีพครูเป็นอาชีพที่ควรยกย่องนับถือ และได้รับความไว้วางใจจากบุคคลอื่น ๆ ในทุกโอกาส

งานในหน้าที่ครู ถ้าจะศึกษาให้ลึกซึ้งจะ เห็นว่างานของครูเป็นงานที่มีความละเอียดอ่อน มีความสลับซับซ้อนและยากยิ่ง งานของครูจะประสบความสำเร็จงดงาม ต่อเมื่อสามารถทำให้นักเรียนพัฒนาความสามารถทุก ๆ ด้าน ทำให้เกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการ เฉลียว บุรีภักดิ์ ได้กล่าวถึงหน้าที่ครูไว้ว่า "ครูจะต้องทำให้ศิษย์รู้จักคิด และตัดสินใจอย่างฉลาด ครูต้องแนะนำให้ศิษย์มีโอกาสเพิ่มพูนประสิทธิภาพของชีวิตบนวิถีแห่งประชาธิปไตย ความสัมพันธ์เกี่ยวโยงระหว่างครูและนักเรียนในรูปการสอนนั้น เป็นศิลปะที่ยากจะวิเคราะห์ได้หมดสิ้น"^๒

จะเห็นได้ว่าการเป็นครูนั้นมิได้เป็นง่าย ๆ จะต้องได้รับการฝึกฝน และอบรมมาเป็นอย่างดี จึงจะเป็นครูได้ หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตครูก็คือ สถาบันการฝึกหัดครู ซึ่งมีอยู่หลายหน่วยงานสังกัดอยู่ในส่วนราชการต่าง ๆ ซึ่งถือว่าหน่วยงานเหล่านี้ได้ส่งผลโดยตรงต่อการศึกษาของประเทศ ดังที่ ไกรวิทย์ ประवालพฤกษ์ กล่าวไว้ว่า "การฝึกหัดครูในสายตาของคนทั่วไป และนักการศึกษาทั่วโลก คือหน่วยงานที่สำคัญที่สุดต่ออนาคตทางการศึกษาของประเทศ เป็นหน่วยงานเดียวที่มีหน้าที่ทางการปฏิบัติที่มีผลโดยตรงต่อคุณภาพทางการศึกษา"^๓ สถาบันฝึกหัดครู เป็นสถาบัน

^๑ กองวิจัยการศึกษา, กรมวิชาการ, การวิเคราะห์พฤติกรรมของครูและนักเรียนในชั้นที่สอนสังคมศึกษา ระดับประถมศึกษาตอนต้น (พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๑๘), หน้า ๑

^๒ เฉลียว บุรีภักดิ์. รายงานการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดี (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์-ตำราวจ, ๒๕๒๐), หน้า ๖.

^๓ ไกรวิทย์ ประवालพฤกษ์. "มองตัวเรา"; ครูปฏิทัศน์ ๓ : ๘ สิงหาคม ๒๕๒๑), หน้า ๑๑.

ระดับอุดมศึกษา มีภาระหน้าที่สำคัญคือ ผลิตครูทั้งในระดับประถมและมัธยม เพื่อออกไปสู่ท้องถิ่นแต่
ละแห่งที่สถาบันตั้งอยู่ ภาระหน้าที่ของสถาบันจึงถือได้ว่ามีความรับผิดชอบในการผลิตบุคคลชั้นอาชีพ^๑
นอกจากนี้ สโตน และมอร์ริส (Stones and Morris) ได้กล่าวถึงสถาบันฝึกหัดครูว่า
"มีหน้าที่รับผิดชอบและมีบทบาทในการวางโปรแกรมการฝึกประสบการณ์การสอนให้มีประสิทธิภาพ
และเป็นศูนย์รวมในการฝึกอบรม ผู้ซึ่งทำงานร่วมกับนัก เรียนฝึกสอนด้วย"^๒

ในหลักสูตรกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้ผู้ที่จะจบหลักสูตรฝึกหัดครู
ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับต่ำกว่าปริญญาจนถึงปริญญา จะพบว่าหลักสูตรฝึกหัดครูกำหนดให้เรียนทั้งภาค-
ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ คือเมื่อเรียนวิชาต่าง ๆ ครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้ว จะต้องให้นักศึกษา
ได้รับประสบการณ์จากการฝึกสอน ซึ่งได้กำหนดวิชาที่ฝึกสอนไว้ว่า วิชา "ประสบการณ์ภาคปฏิบัติ"^๓
เพื่อที่จะได้ทราบแนวทางและสามารถที่จะนำหลักการ วิธีการ ตลอดจนกรณีศึกษาต่าง ๆ ในการเรียน-
การสอนไปใช้ปฏิบัติในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ^๔ เกี่ยวกับความสำคัญของการฝึกสอนนี้
มีผู้กล่าวว่า "การฝึกสอนเป็นรายวิชาที่มีค่ามากที่สุดเท่าที่เรียนมา"^๕

---

^๑วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี, ฝ่ายนิเทศการฝึกสอน, เสริมประสบการณ์วิชาชีพ ภาคปฏิบัติ
(ลพบุรี : หัดถโกศลการพิมพ์, ๒๕๒๑), หน้า ๓

^๒E. Stone and S. Morris, Teaching Practice Problems and Perspective
(London : Methuen & Co., Ltd., 1972), p. 245.

^๓สภาการฝึกหัดครู, กรมการศึกษาดูการฝึกหัดครู หลักสูตรฝึกหัดครู. (กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๑๔), หน้า ๒๓.

^๔กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๐๔
(พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๐๔), หน้า ๕๔

^๕Thomas L. Brown, Guiding a Student Teacher (New York : Harper
& Row, Publishers, 1968.), p.7

เคอร์ติส และ แอนดรู (Curtis and Andrews) สรุปไว้ว่า การฝึกสอนเป็นช่วง
ระยะที่นักเรียนฝึกสอนได้รับการแนะแนวในการเรียนรู้ เกี่ยวกับหน้าที่ต่าง ๆ ของครูและในทัศนะ
ของนักศึกษาฝึกสอนเองก็มีความเห็นว่า การฝึกสอนมีความสำคัญ ๒ ประการคือ

- ๑. การฝึกสอนเป็นประสบการณ์ที่แท้จริงและเป็นภาคปฏิบัติประการหนึ่ง
- ๒. การประสบความสำเร็จในการฝึกสอนก็เหมือนกับเป็นความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้วย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การฝึกสอนเป็นประสบการณ์ที่สำคัญที่สุดในการเตรียมครูของสถาบัน
ผลิตครู เพราะในช่วงระยะเวลาที่นักศึกษาออกฝึกสอน นักศึกษาจะต้องได้เข้าไปสัมผัสและศึกษา
สถานการณ์ทุกอย่างของงานในหน้าที่ครู ซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้ เพื่อจะได้ นำประสบการณ์
เหล่านั้นไปให้เป็นประโยชน์ในเมื่อนักศึกษาออกไปประกอบอาชีพครูจริง ๆ

ในการฝึกสอนของนักศึกษาครู จะดำเนินไปด้วยดีไม่ได้ ถ้านักศึกษาฝึกสอนออกไปฝึกสอน
ในหน่วยฝึกสอนตามลำพัง ถึงแม้ว่านักศึกษาจะได้รับการเตรียมพร้อมจากสถาบันมาอย่างเต็มที่ ใน
ด้านทฤษฎี วิธีการสอนและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ฯลฯ แล้วก็ตาม แต่นักศึกษายังขาดความชำนาญใน
การใช้วิธีสอนให้สอดคล้องกับบทเรียนหรือ เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ขาดความชำนาญในการจัดหาและ
ใช้อุปกรณ์การสอน ดังนั้นนักศึกษาฝึกสอนจึงจำเป็นต้องมีผู้คอยสังเกตให้คำแนะนำและช่วยเหลือ
ในด้านการสอนตลอดระยะเวลาที่ทำการฝึกสอนอยู่ในโรงเรียนฝึกสอน ผู้ที่ทำหน้าที่นี้เทศนอกเหนือ
จากอาจารย์นิเทศก์จากวิทยาลัยครูแล้ว ยังมีครูอาจารย์ที่สอนประจำอยู่ในโรงเรียนนั้น ๆ หรือใน
วิชาที่นักศึกษาฝึกสอนรับหน้าที่สอน บุคคลดังกล่าวคือ "อาจารย์ที่เลี้ยง"^๒ ผู้ซึ่งมีบทบาทสำคัญมานาน

^๑Dwight K. Curtis and Leonards O. Andrews, Guiding Your Student Teacher (Englewood Clills. N.J. : Prentice - Hill. Inc., 1962). p. 9.

^๒สมพร สาริกบุตร "ปัญหาอาจารย์ที่เลี้ยงในการนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนครู"
ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาศึกษาชั้นสูง (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิต-
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๖), หน้า ๔.

และในการช่วยให้การฝึกสอนสำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย อาจารย์ที่เลี้ยงเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับนักศึกษาฝึกสอนมากที่สุด ได้มีโอกาสให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือในด้านที่เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาความสามารถทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ และมีความคิดริเริ่ม อาจจะถูกกล่าวได้ว่าเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกสอนตลอดเวลา ปัจจุบันคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เห็นความสำคัญดังกล่าว จึงได้บัญญัติศัพท์หน้าที่ใช้เรียกแทน "อาจารย์ที่เลี้ยง" เสียใหม่เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในฐานะที่อาจารย์ที่เลี้ยงเป็นผู้ที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าผู้ทำหน้าที่นี้เทศอื่น ๆ โดยใช้เรียกว่า "อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน"^๑ ไฮเนส (Haines) ได้กล่าวถึงความสำคัญของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอนไว้ว่า "นักศึกษาฝึกสอนจะมีสมรรถภาพในการเป็นครูและได้ทำหน้าที่เหมือนครูจริง ๆ ในขณะที่ฝึกสอน ภายใต้การนำของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ที่เลี้ยงที่มีประสบการณ์มาก่อน"^๒ และจากการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล เบอนาร์ด เบอนาร์ด (Bernard) ได้ตามนักเรียนฝึกสอนว่า ใครเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการฝึกสอนของเขา คำตอบที่ได้ก็คือ "อาจารย์ที่เลี้ยงเป็นบุคคลสำคัญที่สุด เป็นผู้ที่จะเป็นแบบอย่างด้านบุคลิกภาพและการปฏิบัติงาน"^๓ จะเห็นได้ว่าจากความสำเร็จของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอนที่ได้กล่าวข้างต้นมีความสำคัญยิ่งต่อโครงการฝึกสอนของสถาบันผลิตครูทุกระดับ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการและศึกษาถึงเทคนิคและวิธีการ ซึ่งอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน ใช้ในการนิเทศ-การฝึกสอนในโรงเรียน ระดับประถมศึกษาขณะนี้ ได้ใช้เทคนิคหรือวิธีการใดในการนิเทศนักศึกษาฝึกสอน จึงคาดหวังว่างานวิจัยฉบับนี้จะนำเสนอประโยชน์มาสู่วงการการนิเทศการฝึกสอน ดังนั้น

^๑คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, "สถาบันฝึกสอน" ใน ประสบการณ์วิชาชีพ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓), หน้า ๑๒.

^๒Aleye C. Gaines, Guiding the Student Teaching Process in Elementary Education (Chicago : Rand Manally, 1960), p.1.

^๓Robin Barnard, "Who are Supervising Teachers," The Supervising Teacher (IOWA : WMC. Brown Co., Inc., 1959), p.2.

จากสาเหตุที่มองเห็นความสำคัญของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอนนี้เอง จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงเรื่องดังกล่าว เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปรับปรุงงานด้านการนิเทศฝึกสอนและเพิ่มประสิทธิภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอนด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาเทคนิคการนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอนที่ปฏิบัติอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งเป็นหน่วยฝึกสอนของวิทยาลัยครูภาคตะวันตก
๒. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน ที่มีคุณระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่ากับอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอนที่มีคุณต่ำกว่าปริญญาตรี
๓. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศการฝึกสอน ตั้งแต่ ๔ ปีขึ้นไป กับอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน ที่มีประสบการณ์การนิเทศการฝึกสอนต่ำกว่า ๔ ปี

สมมุติฐานของการวิจัย

๑. อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิต่างกันใช้เทคนิคการนิเทศการฝึกสอนที่ไม่แตกต่างกัน
๒. อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอนที่มีประสบการณ์ในการนิเทศการฝึกสอนต่างกันใช้เทคนิคการนิเทศการฝึกสอนที่ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน และนักศึกษาฝึกสอนของวิทยาลัยครูในภาคตะวันตก ซึ่งได้แก่ วิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยครูนครปฐม วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง และวิทยาลัยครูกาญจนบุรี ที่ปฏิบัติงานในภาคการศึกษา ๑ ปีการศึกษา

๒. การวิจัยครั้งนี้ จะทำการวิจัยเกี่ยวกับเทคนิคการมีเพศสัมพันธ์ของอาจารย์นิเทศ

ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน ตามตัวแปรดังนี้

- ก. วุฒิ
- ข. ประสบการณ์ในการนิเทศ

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ถือว่า

- ๑. ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบตามความคิดของตนอย่างแท้จริง
- ๒. ความแตกต่างในสถานภาพส่วนตัวของประชากรแต่ละกลุ่ม ไม่มีผลต่อความแตกต่างในความคิด เห็นของประชากรกลุ่มนั้น
- ๓. การสังกัดอยู่ในวิทยาลัยครูต่างกัน ไม่มีผลต่อความแตกต่างของความคิดเห็นของประชากรทั้ง ๒ กลุ่ม

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จึงขอให้คำจำกัดความไว้โดยเฉพาะดังนี้

วิทยาลัยครูภาคตะวันตก	หมายถึง กลุ่มวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันตกของประเทศไทย ได้แก่ วิทยาลัยครูกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี วิทยาลัยครูนครปฐม จังหวัดนครปฐม, วิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี, วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี
อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน	หมายถึง ครูหรืออาจารย์ประจำชั้น หรืออาจารย์ประจำวิชา ในโรงเรียนฝึกสอน ซึ่งทำหน้าที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ควบคุมดูแลและปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษาฝึกสอน ตลอดจน นิเทศการสอนแก่นักศึกษาฝึกสอนของวิทยาลัยครูภาคตะวันตก ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๒๓

หน่วยฝึกสอน	หมายถึง โรงเรียนที่วิทยาลัยครูส่งนักศึกษาฝึกสอนออกไปทำการฝึกสอน
การฝึกสอน	หมายถึง การที่นักศึกษาจากวิทยาลัยครูออกไปทำการสอนในโรงเรียนฝึกสอน ภายใต้การนิเทศอย่างใกล้ชิดของ- อาจารย์นิเทศก์และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน โดยมุ่งที่จะให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ในการสอนโดยตรง
การนิเทศการฝึกสอน	หมายถึง การปฏิบัติการในการให้คำแนะนำช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษา ตลอดจนข้อ เสนอแนะแก่นักศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับกระบวนการฝึกสอน
เทคนิคการนิเทศ	หมายถึง กลวิธีในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือปรับปรุงข้อ เสนอแนะแก่นักศึกษาคณะฝึกสอน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

๑. เพื่อที่จะได้ทราบถึงเทคนิควิธีการที่อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอนใช้ในการนิเทศการฝึกสอน
๒. เทคนิคหรือวิธีการนิเทศการฝึกสอนที่อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอนใช้โดยทั่วไปนั้นมีประสิทธิภาพต่อกระบวนการฝึกสอนเพียงใด
๓. เพื่อ เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่าย-โรงเรียนฝึกสอนให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพต่อการฝึกสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

ก. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

กลุ่มที่ ๑ กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน ซึ่งได้แก่อาจารย์นิเทศก์ฝ่าย-โรงเรียนฝึกสอนในหน่วยฝึกสอน ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๒๓
เลือกมาโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

โดยใช้หน่วยละ ๒ คนของแต่ละวิทยาลัยครูภาคตะวันตกทั้ง ๔ แห่ง
 กลุ่มที่ ๒ กลุ่มนักศึกษาฝึกสอน ได้แก่ นักศึกษาฝึกสอนระดับประกาศนียบัตร-
 วิชาการศึกษาระดับสูง ที่ผ่านการฝึกสอนในภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา
 ๒๕๒๓ ผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
 กับนักศึกษาฝึกสอนโดยใช้ร้อยละ ๕๐ ของจำนวนแต่ละวิทยาลัย

ข. เครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่เกี่ยวกับเทคนิคในการนิเทศการฝึกสอน โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือดังนี้

๑. ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสอบถามมีด้วยกัน ๒ ฉบับ สำหรับอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน ๑ ฉบับ สำหรับนักศึกษาฝึกสอน ๑ ฉบับ แต่ละชุดมี ๓ ตอนคือ
  - ตอนที่ ๑ เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จะเป็นแบบตรวจสอบ (Check - list)
  - ตอนที่ ๒ เกี่ยวกับเทคนิคการฝึกสอนของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน แบบสอบถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating - Scale)
  - ตอนที่ ๓ เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม จะเป็นแบบปลายเปิด (Open - ended)
๒. การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามโดยศึกษาค้นคว้าจาก หนังสือเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นได้นำแบบสอบถามปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญทางการนิเทศการฝึกสอน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ให้คำแนะนำแล้วทดสอบความตรง (Validity) ของแบบสอบถาม
๓. การทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม
  - ๓.๑ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน ในโรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษาที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามและจะได้แก้ไขก่อนที่จะนำไปใช้จริง
  - ๓.๒ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ทำเป็นฉบับสมบูรณ์
  - ๓.๓ นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร

ค. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีแจกและเก็บข้อมูลด้วยตนเองเป็นบางส่วน ให้ผู้แทนของวิทยาลัยครูแจกและเก็บข้อมูลบางส่วน ส่วนที่เหลือใช้บริการทางไปรษณีย์

ง. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน-ฝึกสอนวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ค่า t (t -test)

ตอนที่ ๓ เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม วิเคราะห์โดยจัดลำดับความถี่

ลำดับขั้นในการเสนอผลวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดลำดับขั้นตอนของการเสนอข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น ๔ บท ดังนี้

บทที่ ๑ กล่าวถึง ความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ค่าจำกัดความต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำการวิจัยและวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ

บทที่ ๒ กล่าวถึง หลักการและแนวคิดของนักการศึกษาตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้

บทที่ ๓ กล่าวถึง วิธีการดำเนินการวิจัยโดยละเอียด

บทที่ ๔ เป็นการเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๕ เป็นสรุปผลการวิจัย อภิปราย และการให้ข้อเสนอแนะ

ในส่วนสุดท้ายเป็นบรรณานุกรม และภาคผนวกต่าง ๆ